

Otto Henrik Nordenskjöld (1747-1832)

Otto Henrik Nordenskjöld

En av vår släkts mer kända profiler är marinofficeren Otto Hindric (Henrik) Nordenskjöld - sjö-hjälten från Hogland. Otto Henrik var friherre och viceamiral och var 1796–98 den svenska örlogsflottans högste chef. Han vann stor berömmelse för sin insats under sjöslaget vid Hogland och det är hans förtjänst att det sk. "Viborgska gatloppet" lyckades.

Otto Henrik föddes i Finland 1747. Föräldrar var Karl Fredrik Nordenberg (1707-1779), adlad Nordenskjöld och modern hette Hedvig Märta Ramsay (1717-1759). Brodern var Adolf Gustaf Nordenskiöld, byggherren till det nuvarande karaktärshuset på Frugård. Otto Henrik visade redan som ung en ovanlig duglighet. Sjökadettskolan klarade han med glans och vid 22 års ålder blev han löjtnant vid galärflottan, men levde under svåra förhållanden. Han skriver till fadern: "Jag hushållar på det allra möjligaste, men penningarna vilja ej räcka till. Jag är i Karlskrona min egen frisör, min egen dräng, betalar tolv styver måltiden och äter ej om aftnarna. Har ej på två års tid haft någon kapprock och fryser ibland in i själen. Jag håller god min och låtsas, som om jag hade fullt upp. Gud låte hälsan och humöret endast räcka till".

Som trettioårig gick han i engelsk och senare i fransk tjänst, där han fick nyttiga krigserfarenheter från de brittiska och franska flottornas strider. Efter hemkomsten 1781 steg han i graderna och blev överstelöjtnant. Otto Henriks arbetsförmåga är omvitnad - den förste i arbetet och den siste i vila. Han hade en utomordentlig viljestyrka samt en taktisk och strategisk begåvning. Vid krigsutbrottet mot Ryssland 1788 blev han storamiralens (hertig Karl) flaggkapten, dvs. stabschef. Hertig Karl hade utnämnts till storamiral redan som ung, men hade ingen sjöutbildning. Han var formellt chef för flottan, men det var Otto Henrik som ledde striderna. Då örlogsflottan hotades av infrysning vid Sveaborg senhösten 1788, var det Otto Henrik som trots snötjocka och stormar förde flottan till trygghet i Karlskrona.

Den svenske kungen ville ha ett avgörande på kriget och gav hertig Karl order om att söka upp ryssarna till sjöss. De båda nationerna möttes en varm sommardag 17 juli 1788 vid Kallbåda grund nära Hogland, som kriget sedan uppkallats efter. Slaget vid Hogland - "Östersjöns blodigaste slag" - inleddes den 17 juli 1788 och slutade oavgjort. Den ryska flottan blev illa åtgången av det svenska artilleriet och slaget kunde ha slutat med en total svensk framgång, men ryssarna räddades i slutändan av svensk ammunitionsbrist.

Slaget vid Hogland

Den svenska flottan blev senare instängd av västliga vindar vid Viborg och därmed starkt hotade av de ryska styrkorna. Så småningom lyckades dock den svenska flottan bryta sig ut genom ryssarnas linjer, men fick betala med stora förluster i manskap och skepp. Att denna utbrytning vid Svensksund 1790 lyckades - en händelse som gått till historien under namnet det "Viborgska gatloppet" - var Otto Henriks förtjänst. Slaget firades som en stor svensk seger, alla svenska officerare som varit med befordrades en grad, utom Otto Henrik som steg två grader och nu blev konteramiral. 1790 blev han viceamiral och var 1796–98 den svenska örlogsflottans högste chef.

Otto Henrik gifte sig 1789 med grevinnan Beate Jaquette Wrangel av Sauss, dotter av greve Johan Reinhold Wrangel av Sauss och grevinnan Charlotta Wachtmeister av Björkö. Beate var släkt med de välkända fältmarskalkarna Rutger von Ascheberg och Magnus Stenbock samt flera medlemmar ur släkterna De la Gardie och Brahe. Hon räknade också kungarna Johan III, Erik XIV, Gustav Vasa och Karl Knutsson Bonde bland sina förfäder. Äktenskapet med Beate Jaquette blev sällsynt lyckligt - trots en stor ålderskillnad - och paret fick sju barn.

Fårbo säteri

Otto Henrik tog avsked år 1798 och slog sig ner på sitt älskade Fårbo säteri i Misterhults socken utanför Oskarshamn som han köpt 1791 och där han levde en lantjunkares stilla liv. Amiralen var en mycket driftig person på sin tid. Egendomen var vid Otto Henriks övertagande mycket eftersatt så det fanns en hel del att göra. Han totalrenoverade säteribygnaden samt nyuppförde bl.a. stall, loge, hönsbhus och vagnshus.

Dessvärre drabbade olyckan drabbade familjen julen 1812. En febersjukdom tog inte bara Beate Jaquettes liv, utan också de två yngsta barnens samt den enda dottern Heddas och 18-åringen Fredrik Augusts liv. Endast sönerna Carl Adam och Anton Mauritz överlevde till vuxen ålder. Själv fick dock amiralen ett långt liv och dog den 8 april 1832, 85 år gammal. Den gamle sjöhjältens stoft vilar sedan dess i Fårbos familjegrav på Misterhults kyrkogård.